

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.</p>
<p>Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Nyílttér petit sora 60 fillér.</p>

Aki másnak vermet ás...

A f. hó 17-én tárgyalta a m. kir. Curia azt a peticiót, melyet Hegyi Antalék adtak be dr. Baross János megválasztása ellen. A m. kir. Curia részben helyt adott Hegyiék kérelmének. amenyiben bizonyos körülményekre nézve elrendelte dr. Baros választása elleni vizsgálatot, de azt hisszük, hogy ez a vizsgálat éppen a Hegyi-pártra, különösen pedig magára Hegyi Antalra válik végzetessé, mert hiszen a vizsgálat arra is el van rendelve, hogy Hegyi Antal a választás napján etette és itatta-e a parochián beaklozott választókat.

Az igazat megvallva, mi abban a meggyőződésben voltunk és annak a meggyőződésünknek e lap hasábjain is nem egyszer adtunk kifejezést, hogy Hegyiék peticióját a m. kir. Curia, mint minden alapot nélkülöző ráfogást, vizsgálat elrendelése nélkül egyszerűen elfogja dobni. Mert hiszen mi, akik részt vettünk a választás minden mozzanatában, akik eleinte felléptünk Szivákok, majd annak visszalépése után dr. Baross Jánost hoztuk ide és támogattuk, tudjuk és állítjuk ma is, hogy ennél tisztább választás csak ott lehetett, ahol ellenfél nélkül küldtek megbízottat a magyar törvényhozó testületbe.

Az igaz, hogy az esetben, ha a m. kir. Curia Hegyiék peticióját egyszerűen vissza dobja, hát ez a kérdés egyszerűen lekerült volna a napirendről és minden további hercehurczának vége szakadt volna, de mi a vizsgálat elrendelésének csak örülni tudunk. Örülni tudunk pedig azért: mert ismét beigazolást nyer többször hangoztatott azon állításunk, hogy a mi lelkipásztorunk Hegyi Antal másokat szokott azon bűnök és törvény ellenes cselekedetekkel vádolni, mely bűnökben és törvénytelenségekben éppen ő nyakig uszkal.

Nem akarunk most visszamenni azokra a vádakra, melyekbe Hegyi másokat akart minduntalan bemártani akkor: midőn éppen őt lehetett volna azokkal vádolni, csak arra akarunk rámutatni, hogy most is dr. Baross Jánost és pártját éppen azért a törvény ellenes cselekedet végett panasolta be, a melyet ő sokkal nagyobb mértékben, hatványozva követett el.

Hát bizony t. plébános ur és t.

peticionáló Hegyi-párti korifeus urak, immár az önök akarata és kezdeményezése folytán legott ki fog derülni, hogy éppen Hegyi Antal t. plébános és másodizben bukkott képviselőjelölt ur volt az, aki kora reggeltől késő estig etette-itatta választóit a parochia udvarán, még pedig nem is 5—6-ot, vagy 70—80-at, hanem saját bevallása szerint 380-at, kik közül ennek daczára hatvanak sikerült valahogyan kerekét oldani, daczára annak, hogy a parochia udvarán a szószoros értelmében be voltak aklozva.

Igen t. uraim! Ki lesz hallgatva Hegyi Antal mind a 320 választója arra nézve, hogy ettek és ittak-e a választás napján a parochia udvarán rögtönzött sátor-kozmában. Be fog bizonyulni, mert hiszen be kell bizonyulni annak, hogy a parochia a választás napján kozmává süllyedt, melyben a bort, sört és pálinkát kozmáros és magát kozmárossá degredált plébános képviselőjelölt mérte ingyen.

Szeretnénk látni, hogy vajjon akad-e Hegyi választói közül egy, aki megmerné tagadni, hogy reggeltől estig ingyen evett és ivott a parochia udvarán?

Akad-e azok közül a jámbor keresztény kath. hívők közül egy, aki le meri tenni az esküt arra, hogy a választás napján a parochia udvarán nem evett, nem ivott és ha evett vagy ivott, azért készpénzzel fizetett?

Hát azután a Hegyi-párt bizalmi férfiai Máté József meg Cseh József elmerik azt tagadni, hogy még a választási helyiségben is a Hegyi Antal ebédjét ették és borát itták? Mert ha elmerik tagadni, hát mi bebizonyítjuk. Bebizonyítjuk, hogy Rajczi Franczi hozta számukra a parochiáról a bort és az ételt. Tehát a t. plébános ur az etetést és itatást nem csak a parochia udvarára: hanem a választási helyiségre is kiterjesztette.

Visszafelé sült el a fegyver Hegyi Antal plébános ur! Most az egyszerű kelepcebe méltóztatott kerülni! Azt hisszük, hogy a választó joga a t. plébános urnak nagyon rosszul áll. A Curia nem fogja őt kimosdatni, mint ahogy eddig sikerült kimosdania minden vétkéből a szegedi kir. bünyenyítő törvényszék szives elnézése miatt.

Látja t. plébános ur, kár volt

önnek annyira kapadoznia a mandátumért! Be kell önnek látnia azt, hogy akkor: midőn az ön jelöltségéről van szó, ezt a pártot, a mely párthoz mi is tartozunk, de azt a pártot is, a melyhez másik tisztességes emberek is tartoznak, nem kell etetni-itatni, nem kell vesztegetni, rászavazunk mi és rászavaznak azok is akár kire, csak önre nem.

A hiúság, az önhittség, a gyűlölet rávette őnt t. plébános ur arra, hogy a csongrádi képviselőségre áhitozzék. Az igazság, a tisztesség nem engedte, hogy őn a csongrádi mandátum bírásához jusson. Bukásán nem okult, ismét vádolt, amint mindég vádolni szokott; nem jutott eszébe az a jó magyar közmondás: «Aki másnak vermet ás, maga esik bele!»

A kir. Curia előtti tárgyalás.

Soha se felejtjük el Réti Ferenc kiváló érdemeit, melyet képviselőnk Baross János megválasztása ellen beadott kérvény tárgyalása alkalmával a választás védelmében szerzett. A ő szavából megértette a kir. Curia, hogy ha van bűnös Csongrádon, úgy az Hegyi, ha történt visszaélés, úgy azt Hegyi követte el. Nincs törvény, szabály, rendelet, hagyomány, mely elég szentséges lenne arra, hogy az előtt Hegyi meghajolna, neki engedelmesskedne. Megértette a kir. Curia, hogy e hirhedt emberrel szemben el kell térnie a bevett szokástól, ki kell térnie a rendes kerékvágásból és meg kell vizsgáltatnia, hogy a mivel ő vádol másokat, nem követte-e el maga? Nem etette nem itatta-e választóit a parochián? Ki fogyasztotta el ott az 1000 pár virslit, 3 drb hizott sertést, s a tömémentelen bort, sört, pálinkát.

De hála és elismerés a kir. Curianak is, hogy a Hegyiék rágalmait megczafolására elodázhatlan vizsgálatot eddigi gyakorlatától eltérően, szükségesnek látta Hegyire és pártjára is kiterjeszteni, míg a Hegyiék által beadott kérvényben a választási elnök ellen és Vas Farkas megvesztegetése miatt Baross János ellen emelt vád alaptalanságát felismerte, ezekre a vizsgálatot el sem rendelte.

Fényes része volt Réti Ferenc a Curia előtt tartott beszédének, mikor igazolta, hogy a választók éppen legtelmesebb zöme Hegyit utálja, készebb volt szabadelvű pártisága daczára 1 év előtt képviselőül megválasztani Dienes Márton 48-ast, semmint Hegyit engedje bejutni a képviselőházba, megbuktatta Hegyit az utóbbi képviselő választáskor, s megbuktatta pártját az azt követő megyebizottsági választáson. nem etetés-itatás tartotta össze a Baross-pártot, hanem a Hegyi elleni utálat és a szabadelvű eszmék iránti lelkesedés. A Tiszavidék felmutatása és felolvasása mellett beigazolta, hogy Hegyi maga is elismerte, hogy a választás napján a parochián etette és itatta csongrádi választókat.

tóit, holott a törvény csak a más községből a választás székhelyére érkező választók megvendégelését engedélyezi.

A kir. Curia által e végből megkeresett szegedi kir. tábla tehát ki fogja hallgatni a Hegyire szavazott összes 320 választót, s minthogy Hegyi maga beismerte, a Tiszavidékben megirta s köztudomásra hozta, hogy valamennyi választóját megvendégelte, így egyetlenegy érvényes szavazata sem marad, s így Baross János még az esetben is többségben lesz, ha azt a 78 szavazatot mit etetés-itálás gyanúja miatt Hegyiék kifogásolnak a kir. Curia érvényteleneknek minősítene, csak hogy míg a Hegyire adott valamennyi szavazat megsemmisítése épen Hegyi beismerése folytán kétségtelen, addig a Barossra adott 349 szavazat közül csak egynek a megsemmisítése is fölötte valószínűtlen, mert mindannyiról már okmányokkal beigazoltatott, hogy meggyőződésből s nem evés-ivásért adták szavazatukat Barossra.

UJDONSÁGOK.

— **Tömörkény előjárósága.** A háziipari tanfolyam f. hó 20-dikán nyílt meg végre és ezen az ünnepélyen Tasnády Imre főszolgabíró is megjelent, kifejezve ezzel a tényével is, hogy a nép javára szolgáló minden üdvös mozgalomnak lelkes pártolója. A tanfolyam műhelyei 4 szobában vannak berendezve és a nagyszámmal megjelent közönség rendkívül érdeklődéssel viseltetik a dolog iránt. A megnyitási ünnepélyt «Isten áldd meg a magyart» kezdetű himnuszsal nyitották meg. Utána röviden üdvözölte a megjelenteket Keviczky jeygző és erre Ludányi Béla háziipari szaktanár szép beszédben fejtegette a tanműhely áldásos céljait, amelynek eredménye az lett, hogy jövőre már 1000 korona államsegélyt fognak kapni, s háziipari kiállítást fognak ezután rendezni; amennyiben évről-évre nagyobb kiterjedésű lesz a tanfolyam. Tasnády Imre főszolgabíró szólott ezután a nagy számban megjelent közönséghez. Nem hivatalból, de szíve hajlamából jött a derék tömörkényi nép közé, hogy buzdítsa őket továbbra is azon az uton, amelyen a nép javát minden hangzatos szónál hatóságosabban előfogják mozdítani. Biztosította őket, hogy figyelemmel, rokonszenvvel fogja kísérni a tanfolyam működésének eredményét és ő minden erejéből támogatni fogja a községnek törekvő igyekezetét. A sűrű jelenlétektől félbeszakított beszéd elhangzása után Keviczky Sándor jeygző köszöntö meg a járás új főszolgabírójának és az összes közönségnek a szíves megjelensét s ezzel az ünnepség véget ért, s befejezte az ünnepséget Reisz Herman vendégzerető házában tartott lakoma. Az előjáróság most már tovább halad a gazdasági akcióban. Az országos baromfi-tenyésztő egyesülethez fordult — dr. Hollóssy István munkatársunk buzdítására, azzal a kéréssel, hogy küldjön nekik fajbaromfiakat. Azonnal válaszoltak a kérésre, s most összeírják a sűrűn jelentkező gazdák neveit, hogy kiknek kell nemesítés végett baromfi. Az állatvédő egyesülethez is irtak jutalmi könyvekért, (Nefejejs-utca 14. sz. Budapest) s onnét 200 drb «Ajándék könyv a gyermekek részére» küldtek ingyen, szétosztás végett. Munkatársunk tanácsára a csongrádi szocialisták is hasonló kérelmekkel fordultak a földművelési miniszterhez és a vármegye főispánjához. Mert a munkások is látják, hogy ha csak az urakat szidják, abból a nép nemél meg.

— **A gazdasági ismétlő iskola segélye.** A nagyméltóságú vallás- és közoktatási miniszter úr f. évi 29531. számú rendeletével a gazdasági ismétlő iskolai telep felszerelésére 1000 koronát utalt s a jövő tanévre ismét 1000 korona folyósítását helyezte kilátásba. A miniszter eme intézkedésére nagy szükség volt, mert a gazdasági telep a mostani bér gazdasági rendszerével to-

vább fejlődni képtelen volt. Csak most már azután a község se vonakodjék kötelessége teljesítésétől, hanem a telepet megfelelő gazdasági épülettel mielőbb lássa el.

A kereskedők egylete f. hó 19-én tisztújító közgyűlést tartott, amelyen a következők egyhangúlag választották meg: Rosenberg Ede elnök, Eszes Imre alelnök, dr. Grósz Arnold titkár, Schwarcz Mózes pénztárnok, Weisz Márk könyvtárnok, Boér Jakab háznagy. A választmányba ugyancsak egyhangúlag választották meg a következők: Bagossy József, Schwarcz Izidor, Ausländer Jenő, Báró Géza, Fehér Ignác, Horváth Mátyás, Kohn Mór, Klein Ferencz, ifj. Schwarcz Ignác, Szendrői László. Számvizsgálók lettek: Bagossy Gábor és Óser Lipót, póttag Braun Sámuel.

— **Egy lábtörés 60.000 korona.** Szeged városában történt a múlt héten, hogy Grasellyné, egy ottani urnő a járdaburkulat rosszasága miatt elesett, eltörte a lábát és most 60.000 korona fájdalomdíjat perel a városon. azon a czímen, mivel a hatóság elmulasztotta a köteles felügyeletet. A zsinór-ntca torkolatánál egy tatóngó lyuk veszélyezteti a hidláson átjáró közönség testi épségét. Számtalanszor figyelmeztették a tanácsbelieket, az előjáróság tagjait — s mind amellet semmit nem intézkedtek az ilyen életveszélyes helyek kigazítására. Majd itt is bevárják, amíg valaki kitöri a lábát és — perelni fogja a várost pár-ezer koronáig.

— **A tápéi választási vizsgálat.** A tápéi kerületben tudvalevőleg Enyedi Lukács választatott meg országgyűlési képviselőnek. Ellenjelöltjének hívei petícióval támadták meg a választást s a petíció tárgyalásakor a Curia elrendelte ez ügyben a vizsgálatot s a vizsgálatot a szegedi ítélőtábla bízott meg. E vizsgálat vezetőjéül Deák Péter táblabíró lett kinevezve, aki e hó 20-ika óta fogantatosítja a vizsgálatot Dorosma község közházánál. A vizsgálat mintegy 10 napot fog igénybe venni.

— **Halálozás.** A szegedi kereskedelmi és iparkamarától a következő gyászjelentést vettük: A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara fájdalommal tudatja, hogy a kamarának főnállása óta buzgó tisztviselője: **Bakay Nándor** másodtitkár hosszú betegség után, 69 éves korában elhunyt. A boldogult végtisztessége január 25-én, szombaton d. u. 3 órakor lesz a Pusztaszeri-utca 25 szám alatti gyászházból. Az engesztelő szent mise-áldozat a felsővárosi templomban tartatik meg január 25-én, szombaton d. e. 10 órakor.

— **Gazdasági előadások.** Az állami elemi iskolai tanítótestület gazdasági előadásait minden vasárnap a központi iskolánál s minden szerdán az egyes tanyai iskoláknál felváltva tartja. Örömmükre szolgál, hogy a gazdaközönség felismeri ezen előadások üdvös voltát s törekszik azon mennél nagyobb számban résztvenni. A mai napon a központi iskolánál Mészáros Mihály tanító úr tart előadást «A fejős tehének takarmányozásáról» s szerdán f. hó 29-én pedig a bukrosparti iskolánál «A dinnye termesztéséről». A sikerhez az állami tanító-ságnak és annak igazgatójának csak őszinte szívből gratulálhatunk!

— **Az alispán a tisztviselőkhöz.** Cicatricis Lajos dr. alispán a közigazgatás ügymenetének gyorsítása érdekében ki akarja küszöbölni az adminisztrációból azt a lábra-kapott és egyes tisztviselők részéről tapasztalt helytelen gyakorlatot, mely mellett egynémelyik ügyben 5—7-szori sürgetést is bevárnak, míg végre annak az ügynek az elintézésére ráfanyalódnak. Az alispán e végből rendeletet bocsát most ki az összes megyei, járási és városi hivatalfőnökökhöz, mely rendeletben a sürgetés mikéntjét egységesen úgy szabályozza, hogy az egyfelől a fölösleges aktaszaporítás gátlója legyen, másfelől pedig a tapasztalt hanyagságot és visszaélést meg-

szüntesse. A rendelet értelmében ezentúl minden tisztviselő köteles lesz, egyszeri sürgetésre a megsürgetett ügyet elintézni, vagy az elintézést gátló körülményről jelentést tenni. Aki az egyszeri sürgetésre nem így cselekszik, annak a cselekedetében a fölötte hatóság rendelkezései ellen való engedetlenség farog fent és az alispán — mint rendeletében jelzi is — az ilyen tisztviselő ellen kénytelen volna a megtorló eljárást folyamatba tenni.

— **Uj iskola.** A mámai réti lakosok kívánsága teljesülésbe ment. Folyó hó 23-án nyílt meg a mámai réti új iskola. A tanítói állomás Mészáros Anna okl. tanítónővel, Mészáros Mihály helybeli állami tanító leányával tölthetett be.

— **Az algyői vasúti hidnál** most dolgoznak a vasszerkezeten és nagyban készülnek a régi hid vasszerkezetének áttolására. Érdekes technikai munka lesz az, mikor a 20000 métermázsás vashidat rövid 10—12 óra alatt, a víz fölött, áthelyezik az új hidlábakra. Ez alkalommal a vonalon mintegy három napig szünetelni fog a teherárú forgalom és a személyközlekedés átszállással történik. A régi híd szerkezet áttolása az új pillérekre egy nap alatt megtörténik ugyan, de legalább két napi munkát igényel a régi hidnak az új hidlábakon való elhelyezése, megerősítése és a teherpróba. A hidat amerikai csavarok segítségével helyezik át. A két hid közt, a víz fölött állványokat emelnek és azokra sineket fektetnek. E sinekre két vaskocsit helyeznek és ezekre emelik át roppant óvatos, lassú munkával a híd szerkezetet. Ha ez a szerkezet a kocsihoz került, úgy a csavarok segítségével lassan megindítják a kocsit és a hidlábakhoz viszik át a régi vashidat. A munkálatok vezetése roppant felügyeletet és gondos óvintézkedéseket igényel, mert megeshetik, hogy a régi hid hatalmas vasszerkezete beleesik a vízbe. De megtörténhetik az is, hogy a vasszerkezetén, az áthelyezés közben esik olyan baj, melynek a helyrehozása éjjel-nappali szakadatlan munka mellett is heteket igényelne. Ez pedig azért járna rengeteg kárral, mert az esetben huzamossabban kellene szünetelnie a forgalomnak. De ettől nem kell tartani, mert a teljes siker kilásával néznek a nagy munka elé. A ritka és nagybbszerű technikai munka iránt különben országszerte nagy az érdeklődés és a hid régi vasszerkezetének áttolása alkalmával nemcsak a környékből, de az egész ország területéről is igen sokan készülnek Algyőre rándulni.

Közgazdaság.

Utmutatás

a helyes szüreteléssel kapcsolatos jó borkezelésre és a beteg borok meggyógyítására.

(Folytatás.)

A pinczének azért kell sötétnek lenni, mert a világosság a vörös bor színére különösen hátrányos, — amennyiben azt meghalványítja, téglavörös színűvé teszi.

A borok iskolázásának feladata, hogy a bennük levő idegen anyagokat belőlük kiválassa s ha azok leülepedtek, a tiszta bortól elkülönítse. Arra, hogy a borból kiválasztott, de nagyvön apró részektől álló, idegen, a bor tisztaságát és tartóságát megromító anyagok a hordó fenekén összegyűljenek, — feltétlenül szükséges a bornak minden, még a legcsekélyebb mozgástól való megóvása is. Mir pedig olyan pinczében, mely vas- vagy országutak, népes forgalmú utcák avagy gyárak közelében a pincze földje, fala és ezekkel együtt a hordó a benne levő borral rázkódásnak vannak kitéve, ami miatt a bor meg nem tisztulhat.

A legtöbb bor betegség a hiányos de különösen a tisztátalan kezelés következménye vagy már a szüretnél vagy az ászok-pinczében. A legcsekélyebb tisztátalanság miatt a különben egészséges bor

mindjárt valami kellemetlen ízt vagy idegen szagot kap, ami a bor értékét rendkívül csökkenti. Azért az ászok-pince tisztaságánál a legapróbb részletekig menjünk. Soha egy edényt vagy eszközt ne használjunk addig, míg azt vízben a használat előtt ki nem mostuk, vagy más képen meg nem tisztítottuk. Különösen pedig arra ügyeljünk, hogy boros pinczékben könnyen rothadó anyagok, például zöldség, ugorka, savanyú káposzta, répa, gyümölcs vagy éppen beteg bor ne legyenek, mert ezektől a legegészségesebb bor is könnyen megbetegszik.

Fejtések.

Az első ászokolási munka, a borfejtés alatt azt értjük, hogy borunkat a benne képződött és a hordó fenekére leszállott üledékről leeresztjük csapon vagy leszivornyázzuk a szerint, amit nyíltan vagy zártan akarunk fejteni. A fejtésnél arra vigyázzunk, hogy a bort az üledéktől teljesen tisztán válasszuk el és csak nagyon kevés bort hagyjunk a hordóban az üledék vagy seprű keveredék is a lefejtett tiszta bor közé, az abban mindig hátrányosabb, mint az újonnan képződött zavarodás, mert sokkal nehezebben ülepszik le s emiatt némi része még fel is oldódik a borban s megrontja annak ízét.

Nyíltan fejtjük a bort, ha a hordóból valami nyílt edénybe csapon át kieresztjük és úgy visszük más hordóba.

Zárt fejtésnél szivornya vagy szivattyú segítségével a bor egyik hordóból a másikba akként jut, hogy külső levegővel nem érintkezik.

Fiatal, ki nem fejtett borokat nyíltan kell fejteni azért, hogy a bennük oldott állapotban jelen levő fehérnyemű anyagok a levegő élenyével érintkezve lecsapódjanak s így kiválhassanak. Azért is szükséges a fiatal bort nyíltan fejteni, hogy a benne levő túlságos sok szén-sav fölöslege belőle elillanjék és helyette a külső levegő élenye jusson a borba annak zamatját kifejlesztendő.

A teljesen kifejlődött borokat zártan

kell fejteni és pedig azért, mert azoknak már nem szükséges a levegő élenyével való érintkezés, sőt ártalmas is lenne rájuk az által, hogy a bor elevelegését okozó szükséges mennyiségű szén-savat lassanként teljesen kivonnák a borból vagy valami borbetegséget okozó gomba csíráját juttathatják bele a nyílt fejtéssel.

A nyílt fejtéshez elegendő egy facsap, egy kármentő, néhány sajtár és egy nagy tölcser (léhó).

A zárt fejtéshez szükséges egy szivornyó szerkezetű szivattyú, egy vízszintes kifolyású úgynevezett gépcsap, egy derékszög alatt meghajított csap, amit «kutyafej»-nek is neveznek és kauscsukcsövek.

A szivattyút a nyílt fejtésnél is alkalmazhatjuk úgy, hogy a lefejtendő bort előbb a kármentőbe kieresztjük s onnan a tiszta hordóba szivattyúzzuk.

Valahányszor megzavarodik a borunk a fejtés után és újra megtisztul, mindannyiszor újra le kell azt fejteni. Rendes körülmények között azonban a fehér borokat az első évben 5-6-szor, a második évben kétszer, a harmadikban egyszer fejtjük le. A nehezen érő és tisztuló borból gyakrabban a könnyű borból ritkábban kell fejtenünk, hogy czélt érjünk.

A fehér boroknál a vörösek sokkal könnyebben tisztulnak s így ezeknek az első évben elegendő 2-3-szori fejtés; a második évben legfeljebb csak kétszer fejtjük le a vörös borokat.

A fehér boroknál az első és második évben nyílt fejtést alkalmazunk, úgyszintén a vörös boroknál is az első évben. A többi fejtések mindig zártan történjenek.

Új boroknál az első fejtés deczenben, a második áprilisban, a harmadik szeptember vagy októberben történjenek a rohamos erjedés és teljes megtisztulás utáni első fejtést nem számítva.

A borok fejtésénél, akár zártan, akár nyíltan történik is az, a legnagyobb gondal járunk el a tisztaságot illetőleg, mert

ellenkező esetben, a helyett hogy használnánk borunknak, könnyen a legveszedelmesebb borbetegséget visszük belé.
(Folyt. köv.)

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

A csongrádi intelligens közönség kebeléből alakult műkedvelői társaság, Sággy Mihály áll. polg. iskolai tanár úr vezetésével, mult év augusztus havában «A kaviár» című szindarab előadásával jótékony célú előadást rendezett, melynek jövedelméből, 50 (ötven) koronát a csongrádi állami polgári fiúiskola Igazgatóságának rendelkezése alá bocsájtott, oly czélből, hogy annak kamatait, a már mások által is ily czímen tett adományok kamataival egyetemben, szorgalmas tanulók jutalmazására fordítsa.

Alulírott, a midőn ezen átvett összeget nyilvánosan nyugtázom, kötelességemnek ismerem, a fentebb jelzett szini előadásban közreműködött hölgyeknek és uraknak, nemzeti kulturánk emelése czéljából hozott ezen nemes sziv sugalta ajándékaiért, hálás köszönetemet nyilvánítani.

Csongrád, 1902. január 25.

Farkas Béla
áll. polg. fiúisk. igazgató.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólap tulajdonos: **Weisz Márk.**

Nyíltér.)*

Dr. Vida Sándor
ügyvédi irodája Uri-utcza 28.
szám alatt (a Lakos-féle házban) van.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem szerk.

Feller-féle ELSA-FLUID

az „ELSA” védjeggyel

arany- és ezüstérmekkel lett a berlini, londoni, marseillei, nizzai, római és párisi kiállításokon kitüntetve.

Minden tévedést elkerülendő

ezennel felkérjük a t. nagyközönség, hogy az „ELSA-FLUID” vásárlásánál világosan

Feller-féle Elsa-Fluidot

kérjen.

Feller-féle „Elsa-Fluid”

nélkülözhetetlen nép és házi gyógy szer, mely biztos és gyors segítséget nyújt.

Feller-féle „Elsa-Fluid”

ezerszer kipróbált kitűnő növény-eszencia-fluid, mely csodás hatással segít és gyógyít a legtöbb betegségnél.

Feller-féle „Elsa-Fluid”

mint azt 12,546 elismerő levél igazolja, kipróbált szer **fejfájás**, fülzúgás; idegfájdalom, reszketés, gyengeség, bányadság ellen; gyógyít **fogfájást**, rossz szájszagot és erősíti a foghúst; biztosan gyógyít **hűlés** vagy **légvonatot** által támadt izomfájdalmat, **oldalszurást**,

szaggatást, **köszvényet**, **reumát**, **csúzt**, **megmerevedést**, **kez- és láb fájt**; **szemviznek** kitűnő; — felülmulhatatlan **hurutnál**, **köhögésnél**, **rekedtségnél**, **láznál**, **izzadságnál**, régi vagy új **gyomorhajoknál**, **étvágytalanságnál**, **ajuldozásoknál**, **kólikánál**, **gyomornyomásnál**, has- és gyomorgörcsöknel és sok más bajoknál. — A hálás páciensek saját tapasztalatból írják, hogy a oly bajoknál is gyorsan és biztosan segít, melyek a használati utasításban nincsenek megemlítve. — Nehéz esetekben **orvosi tanács** veendő igénybe a „FELLER-féle ELSA FLUID” mikénti használata miatt, mert számos orvos, ki e szerint beteginél megpróbálta, azt a legmelegebben ajánlja.

Feller-féle „Elsa-Fluid”

csak az, mely a minden üveghez mellékelt használati utasításon a „FELLER” nevét viseli és melynek minden üvegje a fönt látható „ELSA”-védjeggyel van ellátva.

Feller-féle „Elsa-Fluid”

semmiféle más Fluiddal ne tévesztendő el — és tanácsos **határozottan** „FELLER”-féle „Elsa-Fluidot” kérni. — Óvakodjunk utánzatoktól.

Feller-féle „Elsa-Fluid”

— Mindenki, ki a „Feller-féle Elsa-Fluid” készítőjének egy után-

zatot küld, jutalmat kap.

ÁRAK:

1 tucat Feller-féle „ELSA-FLUID”-ára postán bárhova bérmentve 5 kor.
2 tucat 8 kor. 60 f.
3 „ 12 „ 40 „
4 „ 16 „ — „
12 üvegnél kevesebb nem küldhető postán.

Használati utasítások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek.

Bérmentve és ingyen csomagolással küldi **utánvétellel** vagy a pénz előzetes beküldése után az egyedüli készítő:

„Elsa-Fluid”-gyár **FELLER V. JENŐ**, Stubica Templom-utcza (Horvátország).

Főraktárak Budapesten: **Török József** gyógyszerháza, Király-utcza 12., **Dr. Egger „Nádor-gyógyszertára”**, Váci-körút 17., **Zoltán Béla** gyógyszerháza, Nagykorona-utcza 23.

Czimbalom

hegedű, fuvola, vagy bármily nemű hangszer tanítását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandíj havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Zöldkert-utca 1. szám.

Tisztelettel

SERESS ANTAL

a helybeli gyermekzenekar karnagya.

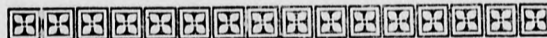

Czepléden

Ungváry László

300 holdas szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolájának, valamint bortüzetének részletes árjegyzéke megjelent s ingyen és bérmentve küldetik. Saját termésű 2-szer fejtett kitűnő új bor ára 18 firtól felfelé. Hordóval szolgálhatok.

Viszonteladók kerestetnek.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálgasodás ellen gyors és biztos hatásnak **Egger mellpasztillái,** az étvágyát nem romják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér. Fő- és szétküldési rakár: „NÁDOR” GYÓGYSZER-TÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Csongrádon: Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerárakban.

Eljjen

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Mégfejt ez az átkozott köhögés!

Franklin-Társulat kiadása. MAGYAR REMEKIROK

a magyar irodalom főbb művei — 55 kötetben, diszes vászonkötésben.

Ára 220 korona.

- Tartalomja:*
- * Arany János
  - * Arany László
  - Balassa Bálint
  - * Bajza József
  - Berzsenyi Dániel
  - Csiky Gergely
  - Csokonai V. Mihály
  - * Czuczor Gergely
  - Deák Ferencz
  - Eötvös József br.
  - Fazekas Mihály
  - * Garay János
  - Gvadányi József
  - Kármán József
  - Gyöngyössi I.
  - Katona József
  - Kazinczy Ferencz
  - * Kemény Zsigmond
  - Kisfaludy Károly
  - Kisfaludy Sándor
  - Kölcsey Ferencz
  - Kossuth Lajos
  - Madách Imre
  - Mikes Kelemen
  - Pázmány Péter
  - Petőfi Sándor
  - Reviczky Gyula
  - Széchenyi István gr.
  - * Szigligeti Ede
  - Teleki László gr.
  - * Tompa Mihály
  - * Vajda János
  - * Vorosmarty Mihály és Zrínyi Miklós műveit

A Franklin-féle «Magyar Remekírók»-ban örökbecsű főműveikkel képviselve vannak összes nagy íróink Balassa Bálinttól, a szerelem trubadurjától kezdve egészen Reviczky Gyuláig, a korán elhunyt költőig.

A Franklin-féle «Magyar Remekírók» 55 testes kötet felöleli a legbecseusebbet, mit a magyar szellem öt század óta az irodalomban teremtett és hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle «Magyar Remekírók» 55 köteté egyöntetű diszes kiadásban csak 220 koronába kerül, míg a magyar klaszikusok eddig megjelent különböző, nem egyöntetű kiadásai együtt mintegy 600 koronába kerülnek.

A Franklin-féle «Magyar Remekírók» kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. A művészi, de egyszerű kötés erős, angol vászonkötés, a legtartósabb ami e nemben létezik. A mű papírja famentes, soha meg nem sárguló; betűi külön e czélra készülnek.

A Franklin-féle «Magyar Remekírók» öt kötetes sorozatokban jelennek meg. Az első öt kötet 1902 elején hagyja el a sajtót és azonnal minden félévben jelenik meg egy-egy öt kötetből álló sorozat.

* A csillaggal jelzett és dült betűkkel szedett remekírók műveinek kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei semmiféle más gyűjteményben ez idő szerint meg nem jelenhetnek.

A Franklin-Társulat által kiadott «Magyar Remekírók» nagy értékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Teljes Magyar Shakspeare,

a Kisfaludy-Társaság által kiadott s költőink: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva, Arany László, Fejes, Greguss, Györy Vilmos, Lőrinczy-Lehr, Rákosi Jenő, Szigligeti által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekíró-számba megy, mert azt halljuk a színpadról, ezt idézzük lépten-nyomon; átment a nemzet-vérébe.

A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményes áron kapják a «Magyar Remekírók» megrendelői, vagyis a hat kötetes diszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett 20 koronáért, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a Franklin-Társulat Budapesten.

Alólirott ..... könyvkereskedésében

(hol): ..... ezennel rendel

..... péld. Magyar Remekírók 55 kötet 220 kor.

..... » Shakspeare összes színművei 6 kötet 30 kor. helyett 20 kor. kedvezményes áron és kéri a szállítási feltételek közlését.

Hely: ..... Név: .....

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításon aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

==== Hadsereg-szállításért ezüst éremmel. ====

STOVASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,

Budapest, II. ker. Lánchíd-utca 5. szám

saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedük vonóval	3 firtól 15 firtig
Mesterhegedük vonóval	15 firtól 300 firtig
Gordonkák vonóval	8 firtól 150 firtig
Nagy bőgők vonóval	28 firtól 100 firtig
Fuvolák	2 firtól 100 firtig
Szárnykürtök, trombita, helikon stb.	12 firtól feljebb
Czimbalmok	35 firtól 300 firtig
Rakoczy-tárogatók	30 firtól 60 firtig

Elpusztíthatlan kitűnő HARMONIKÁK 3, 4, 5, 6, 8, 10 firtól erős hangú 80 firtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

